

METAFOSE – DEREK BIRONT
BERCHEMLEI 103 BUS 9
2140 BORGERHOUT
BTW BE 0888.521.681



www.metafose.be

Protestantse kerk
Lange Winkelhaakstraat 5
2000 Antwerpen

Borgerhout, 23 september 2013

Betreft: voorstudie en behandelingsvoorstel voor conservatie van doopvont.

Object:

Doopvontdeksel bestaande uit
het deksel, draagarm,
takelsysteem

Opdrachtgever:

Protestantse Kerk
Lange Winkelstraat 5
2000 Antwerpen

Contactpersoon:

Dick Wursten
03/216.26.68
Dick@wursten.be

Datering & materiaal:

Neogotisch, koperlegering
(koper en messing), smeedijzer

Afbeelding:

Deksel voor restauratie



BESCHRIJVING

Doopvontdeksel

Het deksel van de doopvont is uitgevoerd als architecturale koepel met een achthoekig grondplan. De koepel is bekroond met een lantaarn met dakkapellen. Het deksel is vervaardigd uit messing, met koperen plaatjes achter de opengewerkte raampartijen. De lantaarn is aan de koepel bevestigd met een ijzeren draadstang.

De opgebouwde versieringen zoals de ribben met voluten, de kroonlijst tussen de basis en de tamboer en de bekroning van de lantaarn zijn gegoten uit messing en op het plaatwerk van de basisstructuur geschroefd met messing vijzen.



Draagarm

De draagarm is volledig vervaardigd uit gesmeed ijzer, versierd met twee ijzeren bloemen.

Takelsysteem

Het takelsysteem is opgebouwd uit een messing buis, met inwendig een ijzeren staaf. Rond deze buis zit een bolvormig gewicht, wat als tegengewicht voor het doopvontdeksel dient. Het gewicht wordt op- en neer geheven door middel van ijzeren aan elkaar geketende schakels. Deze bewegen over vier kleine messing rolletjes, welke zich boven aan de staaf bevinden.

ORIGINEEL ASPECT

Het volledige oppervlak van het doopvont is bedekt met een dikke blauwgroene corrosielaag. Hierdoor is het niet meteen zichtbaar wat het oorspronkelijk uitzicht / kleur van dit doopvont is geweest. Onder deze groene corrosielaag bevindt zich een egale bruinrode laag. Daar deze zo egaal is en op het volledige oppervlak voorkomt, zou dit een mogelijke afwerking kunnen zijn geweest.



Huidige laag, met fel blauwe zones



Egale groene toplaag



Onderliggende rode laag

Toch was het oorspronkelijk aanzicht van het doopvont gepolijst messing en dus gelig van kleur. Met uitzondering van de achtergrond van de raampjes, welke een roodachtig kleur hebben. Dit is eveneens te zien bij gelijkaardige doopvonten en past geheel in de neogotische stijl.



Dooptafel, Duitsland



Dooptafel, St-Sebastian, Püttlingen

Dat de oorspronkelijke oppervlakte afwerking 'gepolijst messing' was, is te zien wanneer men de opgevezen delen, zoals de gekrulde blaadjes, losmaakt. Onder deze delen is duidelijk blinkend messing te zien. Omdat deze losse delen zo dicht tegen de ondergrond waren gegeven, bleef dit oppervlak goed afgeschermd van lucht, licht en vocht. Hierdoor zijn deze delen van het deksel niet gecorrodeerd en vertonen ze dus nog grotendeels het originele oppervlak. Deze blootgelegde delen zijn bovendien nog bedekt met een kleurloze vernislaag. Dit is waar te nemen door middel van een weerstandsmeter, welke aangeeft dat er geen geleiding is aan het oppervlak en er dus geen contact met het metaal is.



Niet gevernist messing achterzijde van opliggend voluut



Gevernist messing ondergrond van opliggend voluut

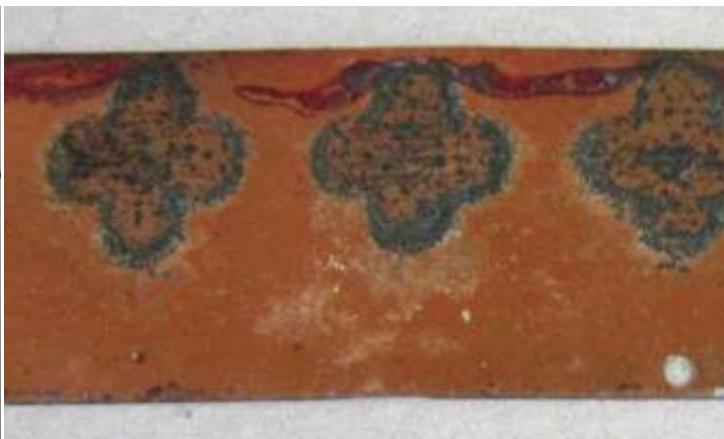


Blinkend messing onder opgevezen delen

De plaatjes die zich achter de raampartijen bevinden, zowel van de tamboer als de lantaarn, blijken vervaardigd uit zuiver koper. Deze waren gepolijst en vervolgens gevernist met een roodbruine vernis om zo een contrast te vormen met de gele messing omgeving. De achterzijde van de plaatjes waren eveneens gevernist, maar vertonen een dikke egaal bruinige oxidelaag.



Andere kleur in raampartijen



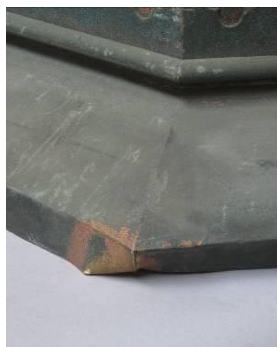
Koperen plaatje met gekleurde vernis, detail

SCHADE

Fysische schade

Algemeen is er geen ernstige fysische schade, die de constructie van het doopvont in gevaar brengt, waar te nemen. Aan de basis van de koepel is één van de ribben ingedeukt en is de messing onderlaag te zien. Hogerop op dezelfde rib zijn krassen te zien.

De versieringsband op het tegengewicht van het takelsysteem is omgeplooid en er zijn op verscheidene plaatsen diepe krassen te zien in het metaal.



Deuk in rib



Krassen op rib



Omgeplooide versierband



Diepe kras in tegengewicht

Chemische schade

De chemische schade is aanzienlijk. Het volledige oppervlak is aangetast met een actieve en poederige groene corrosievorm. Op sommige plaatsen, voornamelijk de horizontale vlakken, is de corrosie fel blauw van kleur. Door de dikte van deze laag, brokkelt ze op sommige plaatsen af en is de onderliggende egaal rode oxidelaag te zien. Deze ernstige corrosie is uiteraard het gevolg van niet ideale omstandigheden (onverwarmde zolder) waarin het deksel lange tijd werd bewaard (meer dan 50 jaar). Doorheen de jaren is de vernis op het object verweerd en heeft zich geleidelijk aan een egale oxidelaag gevormd op het volledige oppervlak (mogelijk reeds voordat het deksel naar de zolder werd verhuisd). De groene opvallende corrosie heeft zich daarentegen relatief snel gevormd en is daardoor erg poederachtig en niet uniform ontwikkeld. De corrosie is actief en tast dus steeds nieuw materiaal aan, dit is voornamelijk te zien in de raampartijen, waar zich duidelijk putjes in het metaal hebben gevormd ten gevolge van de agressieve corrosie. Bovendien is het originele aspect van het doopvont volledig verloren door deze aantasting. De ijzeren staaf en plaat die de lantaarn aan de koepel bevestigen zijn gecorrodeerd daar waar de verf afgebladerd is.



Groene corrosie op volledige oppervlak



Egale laag corrosie



Fel blauwe corrosie



Putcorrosie



Onderliggende rode oxidelaag

Het takelsysteem vertoont een gelijkaardige groen en poederige corrosie, die in tegenstelling tot het deksel minder homogeen verspreid is over metaaloppervlak. De rode onderliggende oxidelaag is hier minder ontwikkeld. De kettingen, waarmee het tegengewicht op- en neergelaten wordt, is vervaardigd uit ijzer en is volledig aangetast door een actieve oranje/bruine corrosievorm. Het ophangstelsel, dat volledig is vervaardigd uit ijzer, is helemaal bedekt met een oranje/bruin corrosie, welke op sommige plaatsen diep in het metaal is ingewerkt.



Groene niet egale corrosie



Ontbreken rode corrosie



Gecorrodeerd ijzer



Gecorrodeerde schakels

Deksel

- Demontage van de verschillende onderdelen van het deksel (lantaarn, basis en koepel) als ook de gegoten voluten en de plaatjes achter de raampartijen
- Rechtplooien van deuk in rib
- Afbijten van witte en rode verflaag aan de binnenzijde met afbijtmiddel (Oxystrip) zowel messing plaatwerk als ijzeren staaf en plaat.
- Verwijderen van groene corrosie d.m.v. een EDTA-behandeling (complexvormer)
- Compacte rode oxidelaag verwijderen m.b.v. een abrasief. Dit tot op het messing oppervlak, maar niet tot alle putjes, veroorzaakt door de actieve corrosie, verwijderd zijn. Hiervoor zou namelijk te veel origineel materiaal weggenomen moeten worden. Het aspect na de behandeling zal dus de originele toestand sterk benaderen, maar duidelijk de sporen dragen van het ontstane verval. Dit onder de vorm putjes en andere lichte oneffenheden.
- Gekleurde vernis van koperen plaatjes afnemen met solventen (aceton, ethanol)
- Polijsten van alle onderdelen van het deksel als ook de koperen plaatjes
- Stabiliseren van ijzercorrosie op plaat en staaf aan binnenzijde
- Aanbrengen van nieuwe beschermlaag apart op alle onderdelen (verfsysteem aan de binnenzijde en een vernislaag aan de buitenzijde (zo volgen we de originele opbouw in de afwerkingslagen)
- Hermonteren van doopvontdeksel



Na en voor reiniging

Draagarm

- afschuren van losse vliegroest
- stabiliseren van overige corrosie m.b.v. roestvormer FEO23
- aanbrengen van beschermlaag (lak of verf)

Takelsysteem

- Demontage van de verschillende onderdelen: tegengewicht, kettingen, staaf, versierbanden, ...
- Verwijderen van ijzercorrosie op kettingen m.b.v. bio-ontroester
- Overige ijzercorrosie stabiliseren met FEO23
- Verwijderen van groene corrosie op messing d.m.v. een bad EDTA (complexvormer)
- Waar aanwezig, rode corrosielaag verwijderen d.m.v. abrasief
- Rechtplooien van verbogen versierband
- Polijsten van alle onderdelen
- Aanbrengen van nieuwe beschermlaag apart op alle onderdelen
- Hermonteren en operatief maken van takelsysteem, indien nodig door het vervangen van sommige onderdelen

Montage in de kerk

Het deksel en toebehoren worden geplaatst in de kerk en functionerend opgesteld.

OFFERTE

Omschrijving	Prijs excl. 21% BTW	21% BTW	Prijs incl. 21% BTW
Restauratie deksel	1 580,00 Euro	331,80 Euro	1 911,80 Euro
Restauratie takelsysteem	1 455,00 Euro	305,55 Euro	1 760,55 Euro
Restauratie ophangstelsysteem	685,00 Euro	143,85 Euro	828,85 Euro
Montage in de kerk	314,00 Euro	66,15 Euro	381,15 Euro

Voor verdere vragen of opmerkingen kan u mij steeds contacteren.

Met vriendelijke groeten,

Derek Biront

Algemene verkoopsvoorwaarden:

1. Daar we bij het conservatie- en restauratieproces vaak te maken krijgen met complicaties en onverwachte omstandigheden, zijn we niet bij machte om steeds rekening te houden met opgelegde deadlines.
2. Water en elektriciteit op de werf zijn een noodzaak en te voorzien door en op kosten van de opdrachtgever.
3. Deze offerte is, vanaf de offertedatum, 6 maanden geldig.
4. Bij goedkeuring, gelieve één exemplaar van deze offerte te ondertekenen met 'akkoord voor uitvoering'. Indien u een eigen bestelformulier gebruikt, gelieve dit te ondertekenen met 'akkoord volgens offerte'. Wij aanvaarden geen opdrachten zonder deze vermelding.
5. Tenzij anders overeengekomen, dient voor de aanvang der werken een voorschotfactuur betaald te worden ter waarde van 30% van het totaalbedrag van de offerteprijs, exclusief 21% btw.
6. Klachten moeten binnen de acht dagen worden medegedeeld.
7. Bij betwisting zijn enkel de rechtbanken van Antwerpen bevoegd.
8. De betaling dient te gebeuren uiterlijk 15 dagen na factuurdatum.
9. Vanaf de vervaldag is er van rechtswege een intrest van 2% per kalendermaand verschuldigd en wordt het factuurbedrag met 10% verhoogd, met een minimum van 50 euro, die geldt voor de andere kosten dan het renteverlies en de eigenlijke rechtsplegingkosten.